

UNELE ASPECTE PRIVIND DEZVOLTAREA PRODUȚIEI AGRICOLE ÎN ZONA PREORĂȘENEASCĂ A MUNICIPIULUI ORADEA

Alina-Emilia-Maria MOȘOIU¹,
Elena GÎNDU², Aurel CHIRAN²

¹Universitatea Oradea
e-mail: alina_mosoiu@yahoo.com

²Universitatea de Științe Agricole
și Medicină Veterinară Iași
e-mail: egindu@univagro-iasi.ro; achiran@univagro-iasi.ro

The agricultural market dimension represents the essential point of the evolution scenario of the European agricultural economy.

Maybe the demand of the community market won't be as decisive as its positioning comparing to the international market.

At present, the market of community agricultural products isn't totally free and prices are not established upon the mechanisms between the demand and the offer, because the community production is mainly dedicated to self consumption, in a well-protected system.

The location of the case study is represented by the surrounding area of the Oradea city, that covers 29 localities, out of which 7 are parishes and 22 are villages. The total surface of the area covers 594,63 km², out of which a surface of 429 km² represents agricultural land, with a percentage of 75 % of arable field. Also, the animal husbandry is well-represented.

By analyzing natural and social-economic conditions, we studied the level of favourable conditions for plant-growing and animal husbandry, and also the assurance of labour and the economic development of the area.

In this area, there will be transposed into practice some development measures of the agriculture accordingly to the E.U. regulations and standards.

Keywords: *development, agricultural, market, production, mechanisms.*

Dimensiunea pieței agricole reprezintă punctul nodal al scenariului de evoluție a economiei agricole comunitare.

În prezent, piața produselor agricole comunitare nu evoluează liber și prețurile nu se stabilesc prin mecanisme de cerere-ofertă, comunitatea realizând o producție destinată majoritar pieței de autoconsum într-un sistem în buna parte protejat.

Considerată ca instituție centrală a economiei de piață concurențială, piața, în general, inclusiv cea agricolă, poartă amprenta stării ansamblului economic național.

În opinia lui Alvin Toffler, „piața propriu-zisă nu este altceva decât o rețea de schimb, un tablou de comandă, ca să zicem așa, prin intermediul căruia

bunurile și serviciile, asemenea mesajelor, sunt dirijate către destinațiile adecvate¹”.

După Malassis și Ghers², piețele care concură la transferul produselor agricole și alimentare din stadiul de producție în stadiul de consum, pot fi grupate în patru mari categorii, în funcție de localizarea lor în sistemul agroalimentar:

- *piețele produselor agricole de bază, la nivelul agriculturii;*
- *piețele produselor agroalimentare, la nivelul industriei alimentare;*
- *piețele de consum, la nivelul gospodăriilor;*
- *piețele internaționale, pentru fluxurile de export și import la nivel mondial.*

MATERIAL ȘI METODĂ

Studiul s-a efectuat în zona preorășenească a municipiului Oradea și a avut ca obiect evidențierea unor indicatori privind dezvoltarea agriculturii în arealul studiat.

Metodologia utilizată este specifică și Uniunii Europene fiind orientată către realizarea de cercetare statistică aleatoare. Această metodă îmbină tehnici de teledetecție cu cercetarea directă în teren.

Cercetarea statistică este selectivă și se bazează pe eșantioane aleatoare.

Unitățile de observare ale cercetării statistice privind producția vegetală și animală realizată în zona preorășenească a municipiului Oradea sunt reprezentate de exploatațile agricole (individuale și cu personalitate juridică).

Principalele variabile cercetate pentru zona preorășenească a municipiului Oradea se referă la următoarele :

- *suprafața cultivată cu principalele culturi;*
- *producția realizată la principalele culturi;*
- *efectivele de animale;*
- *producția totală animală (carne, lapte, ouă).*

Tipul de eșantion este cel stratificat pe localități, statut juridic al exploatației agricole și mărimea suprafețelor agricole utilizate și numărul de animale deținute.

Eșantionul utilizat a fost de 1.000 exploatații agricole, din care 100 cu personalitate juridică și 900 exploatații individuale (gospodării țărănești).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Județul Bihor este situat în nord – vestul României, la granița cu Ungaria., având o suprafață totală de 7.544 km² și o populație de 595.685 locuitori , din care 50,4 % situată în mediul urban, iar 49,6 % , în mediul rural.

Locul agriculturii în valoarea produsului alimentar final manifestă o tendință de scădere, pe măsură ce societățile alimentare se dezvoltă.

Analiza comparativă dintre S.U.A. și România, relevă faptul că în S.U.A. și România (situat la poli opuși din punct de vedere al stadiului de dezvoltare agroalimentară) ponderea agriculturii în valoarea produsului alimentar final este diferită – numai 20 % în SUA și aproape dublă în România (**tab. 1**).

În anul 2004, principalele țări producătoare, în ordinea ponderii în valoarea producției agricole erau: Franța (20 %), Italia (14,1 %), Germania (13,5 %), Spania (13,2 %), Marea Britanie (7,5 %), Olanda (6,1 %) și Polonia (4,1 %).

Tabelul 1

Locul agriculturii în valoarea produsului alimentar final %

Specificare	Agricultura	Activități post recoltare	
		Total	Din care: servicii
S.U.A.	20	80	38
Uniunea Europeană	27	73	36
România	38	62	20

Sursa: Gavrilăscu D., 1996

În anul 2005, la nivelul U.E.- 25, agricultura a contribuit cu numai 2 % la valoarea adăugată brută și a ocupat circa 4 % din populația activă. În plus, peste 40 % din bugetul comunitar s-a alocat acestui sector, având în vedere faptul că, populația ocupată în agricultură, împreună cu familiile, asigură stabilitatea zonelor rurale și conservarea peisajelor naturale.

În vechile state membre ale Uniunii Europene, ponderea agriculturii în produsul intern brut (P.I.B.) variază de la 5,4 %, în Grecia, la sub 1 %, în Germania, Suedia, Marea Britanie și Luxemburg, economia acestor state fiind dominată de servicii și industrie.

În Franța, țara cu cea mai dezvoltată agricultură și cu resursele naturale cele mai importante, agricultura deține 2 % din P.I.B., iar în Italia 2,2 %.

Județul Bihor este situat în nord – vestul României, la granița cu Ungaria., având o suprafață totală de 7.544 km² și o populație de 595.685 locuitori , din care 50,4 % situată în mediul urban iar 49,6 % , în mediul rural.

Agricultura județului Bihor, prin condițiile naturale existente și prin tradiție, reprezintă una dint ramurile de bază ale economiei județului, aceasta contribuind cu 22 % la realizarea produsul intern brut.

Zona preorășenească a municipiului Oradea, cuprinde 29 localități, din care 7 comune și 22 sate (fig.1).

Figura 1. Zona preorășenească a municipiului Oradea

Suprafața totală a zonei cercetate este de 594,63 Km² (8 % din suprafața totală a județului), din care, 429 km² teren agricol, din care peste 75 % este reprezentat de terenul arabil.

De asemenea, creșterea animalelor este bine reprezentată.

Deși în zona preorașenească a municipiului Oradea, agricultura este mai puțin dezvoltată, ea reprezintă o sursă importantă de venituri pentru populația rurală, constituind furnizorul principal de materii prime agricole pentru asigurarea nevoilor de consum alimentară a populației locale.

La sfârșitul anului 2006, **structura terenului agricol** din zona studiată era următoarea (**tab. 2**).

De asemenea, **producția totală și producția medie la hectar la principalele culturi**, la nivelul zonei preorașenești a municipiului Oradea, a fost următoarea (**tab. 3**).

Tabelul 2

**Structura terenului agricol pe categorii de folosință
în zona preorașenească a municipiului Oradea**

Categoria de folosință	% din agricol
Teren arabil	60,9
Pășuni naturale	27,6
Fânațe naturale	8,8
Livezi și pepiniere pomicele	1,8
Vii și pepiniere viticole	0,9

Tabelul 3

**Producția medie și producția totală realizată la principalele culturi
în zona preorașenească Oradea**

Grupa de culturi/Cultura	Producția totală (tone)	Producția medie la hectar (kg/ha)
Cereale pentru boabe	189.788	-
Grâu	72.448	3.356
Secară	1.190	2.978
Orz și orzoaică	14.348	2.853
Ovăz	7.182	1.565
Porumb boabe	94.620	4.658
Leguminoase pentru boabe	84	-
Cartofi	40.144	13.634
Sfeclă de zahăr	12.258	31.058
Floarea soarelui	12.455	1.654
Soia boabe	640	1.873
Tutun	50	1.988
Legume - total	24.112	-

Pe lângă **cultura cerealelor boabe**, zona preorașenească a municipiului Oradea este o regiune cu tradiție și în **cultura legumelor** (cu o piață de desfacere asigurată în municipiul Oradea).

Astfel, se pot identifica câteva bazine legumicole, cum ar fi : Oradea – Borș – Cetariu (390 ha) și Sântandrei (30 ha).

Vița de vie este cultivată cu predilecție în centrele viticole de la Cetariu (hibridi) și Biharia (struguri de vin – soiurile Fetească regală, Riesling italian, Muscat Ottonel, Muscat de Hamburg etc).

Cultura pomilor fructiferi este o altă activitate importantă desfășurată la nivelul zonei preorășenești a municipiului Oradea.

Astfel, mărul este specific livezilor din Oradea, Paleu și Biharia, **părul** în livezile din Oradea și Paleu, **prunul** în Oradea și Cetariu, **caisul și piersicul** în cele din Oradea și Paleu, **cireșul și vișinul** în livezile din Oradea și Biharia, iar nucul, în Oradea.

Producția vegetală a zonei preorășenești a municipiului Oradea reprezintă 55,7 % din totalul producției agricole, iar **producția animală**, 44,3 %, zona studiată fiind principalul furnizor de lapte, carne și ouă pentru această piață și ca urmare a existenței unor suprafețe mari de pășuni naturale, care au creat condiții prielnice dezvoltării zootehniei locale.

În anul 2006, **creșterea animalelor în zona preorășenească a municipiului Oradea** se distinge prin efectivele mari de bovine, porcine și păsări (**tab. 4**).

Tabelul 4

Efectivele de animale și păsări din zona preorășenească a municipiului Oradea în anul 2006

Specia	Efectiv total - capete
Bovine	42.759
Porcine	131.413
Ovine	63.920
Caprine	7.477
Cabaline	9.531
Păsări	1.376.310
Albine (familii)	11.132

Structura producției agricole animale cuprinde carnea, laptele, ouăle etc (**tab. 5**).

În zona preorășenească a municipiului Oradea întâlnim **zone cu tradiție în creșterea bovinelor**, cum ar fi : Nojorid, Sântandrei, Palota, Oradea, Santăul Mic.

Creșterea porcinelor a cunoscut o dezvoltare mai puternică în zona Palota (Nutrientul), Oradea și Sânmartin.

De asemenea, municipiul Oradea este lider în **creșterea păsărilor**, atât pentru carne, cât și pentru ouă (*spre exemplu: S.C. Avicola S.A. Oradea este un producător de nivel național*), la care se adaugă și alte localități în care creșterea păsărilor ocupă o pondere însemnată: Palota, Cihei, Cordău și Nojorid.

Tabelul 5

Producția agricolă animală realizată în zona preorășenească Oradea, în anul 2006

Specificație	Total
Carne – total - tone greutate în viu , din care:	25.850
Carne de bovine	7.126
Carne de porcine	9.387
Carne de ovine și caprine	590
Carne de pasăre	4.810
Lapte – total - mii hl., din care:	1.175
Lapte de vacă și bivoliță	1.127
Ouă – total - milioane bucăți	250
Miere extrasă - tone	360

CONCLUZII

1. Zona preorășenească a municipiului Oradea întrunește condiții favorabile pentru cultura plantelor de câmp (în special, cereale boabe) și creșterea animalelor.

2. Datorită numeroaselor greșeli făcute în etapa de tranziție la economia de piață, în privința sprijinului financiar acordat pentru formarea fermelor mijlocii și a filierelor de produs, consecințele decalajelor existente față de structurile agricole comunitare vor fi greu atenuate, iar consecințele incoerenței măsurilor aplicate, vor avea un impact negativ.

3. Condițiile naturale și social-economice favorabile pentru dezvoltarea agriculturii în zona preorășenească a municipiului Oradea vor asigura transpunerea în practică a măsurilor de dezvoltare a agriculturii în concordanță cu directivele și standardele existente în Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

1. Alecu I.N., Cazacu V., 2003 – Managementul agricol în România. Ed. CERES, București.
2. Chiran A., Gîndu Elena, 2000 – Zooeconomie și marketing. Ed. « Ion Ionescu de la Brad », Iași.
3. Chiran A., Gîndu Elena, Banu A., Ciobotaru Elena-Adina, 2004 - Piața produselor agricole și agroalimentare: abordare teoretică și practică. Editura CERES, București.
4. Chiran A., Ciurea I.V., Gîndu Elena, Ignat Gabriela, 2006 – Management, marketing și gestiune economică. Ed. Performantica, Iași.
5. Chiran A., Gîndu Elena, 2007 – Zooeconomie – ediția a II-a. Ed. PIM, Iași.
6. Chiran A., Gîndu Elena, 2000 – Zooeconomie și marketing. Ed. « Ion Ionescu de la Brad », Iași.
7. Gavrilăscu D., Giurcă Daniela, 2000 – Economie agroalimentară. Ed. Expert, București.
8. Kotler Ph., Dubois B., 1989 – Marketing et management. Ed. Publiunion, Paris.
9. Zahiu Letiția (coordonator), 2006 – Agricultură Uniunii Europene sub impactul politicii agricole comune, Ed. CERES, București.